

RECENSIE**Langzame revolutie**

We hadden al Slow Food, de van oorsprong Italiaanse beweging die vindt dat je de tijd moet nemen voor het genieten van ambachtelijk gemaakt voedsel. Maar eigenlijk is Slow Food één onderdeel van een wereldwijde beweging die het in alle aspecten van het leven rustiger aan wil doen: op het werk, in het verkeer, in de stedenbouw, geneeskunde, opvoeding en zelfs bij seks. Tenminste, volgens de Amerikaans-Engelse journalist Carl Honoré in zijn boek 'Slow - een wereldwijde revolutie'. Zelf stond hij op het punt om zijn zoontje bij het naar bed gaan af te schepen met het afspelen van een 'One-Minute Bedtime Story', een sprookje in één minuut geperst, zodat hij daarna weer snel achter zijn pc kon kruipen. Maar net op tijd vroeg hij zich af 'waar ben ik eigenlijk mee bezig?' en besloot hij meer tijd te maken voor de dingen die in het leven echt belangrijk zijn. Want haast is een ziekte die de aarde uitput, mensen ziek maakt of zelfs dodelijk is en het leven oppervlakkig maakt. "Waarom komt bijna iedereen tijd tekort, terwijl onze materiële welvaart zo groot is?"

Honoré reisde de hele wereld af op zoek naar mensen die onthaasten. Hij volgt een cursus 'Je aan de maximumsnelheid houden', gaat in retraite en bezoekt een siësta-salon in Barcelona. Vooral in Japan, waar veel mensen zich letterlijk kapotwerken, is de Slow-beweging populair. 'Slow' is een goed boek omdat het op een journalistieke en tegelijkertijd aanstekelijke manier stimuleert je niet gek te laten maken. Ja inderdaad, ik zet mijn mobieltje een dag uit, ga een dag minder werken of ga, zoals in Amerika hip is, mijn eigen trui breien. De zwakte van het boek is dat Honoré de Slow-trend wil zien en het daarom ziet. Terwijl dit boek waarschijnlijk tien of vijftien jaar geleden ook geschreven had kunnen worden. Herinnert u zich nog de 'downshifters' in de jaren negentig, de mensen die minder gingen werken? Of minister De Boer van milieu die in 1997 'onthaasting' bepleitte, wat zij overigens weer gejat had van de socioloog Raph Janssen die er al eerder een pleidooi voor hield?

Honoré onderschat de keiharde mechanismen die ons leven en de maatschappij voortdurend blijven opjagen. Zoals die wel werden behandeld in het hier eerder besproken boek 'De Haast van Albertine' van Peter Peeters of het dit jaar bij De Balie verschenen boek 'Groot en klein verzet - Temporele ordening in Nederland' (Peter Sep en Marga Verheije-red. isbn 9066173084). Onthaasting betekent maatschappelijke strijd, 'oftewel groot verzet' - zie de strijd rondom prépensioen en Vut of om maximumsnelheden rond de grote steden. Honoré concentreert zich op het 'kleine verzet' van niet-prestatiegericht onderwijs, SuperSlow-fitnessen, 'streaming' (een soort langzaam orgasme) en hoopt dat het, door het te betitelen als 'beweging', vanzelf groot verzet wordt, een 'revolutie'. Mocht de revolutie uitblijven, dan kunnen we wel alvast ons voordeel doen met een van de vele aantrekkelijke suggesties uit het boek. Bijvoorbeeld, zoals verschillende Britse bedrijven hebben ingevoerd, een wekelijkse email-vrije-dag.

Michiel Bussink

Slow - Een wereldwijde revolutie,
Carl Honoré, Lemniscaat, ISBN 90 5637 631 4, € 19,59

Kiekendieven

Bijzonder boek over de grauwe kiekendief, een roofvogel die bijna uitgestorven was, maar nu terug is in het Groningse Oldambt. Ruim drie honderd schilderijen en tekeningen van beeldend kunstenaar Erik van Ommen, plus tekst van Koos Dijksterhuis vertellen het verhaal van deze vogel, dat verknoopt is met de toestand van de landbouw hier, en ver weg in Spanje en Gambia.

De kiekendieven van het Oldambt,
Erik van Ommen en Koos Dijksterhuis,
KNNV Uitgeverij, ISBN 90 5011 190 4, € 27,95

Milieubestuur

Volgens de Groningse hoogleraar planologie verandert het Nederlandse milieubeleid fundamenteel, omdat de verantwoordelijkheid daarvoor steeds meer bij lokale en regionale overheden komt te liggen. Met als ongewenste bij-effecten dat de gezondheid van de burger op het spel en sociale ongelijkheid op de loer ligt.

Toekomst van het milieubeleid – Over de regels en het spel van decentralisatie – een bestuurskundige beschouwing, Gert de Roo, Koninklijke Van Gorcum, ISBN 90 232 4050 2, € 12,50

Biologische Ruimte

Veel gemeenten en provincies zien graag meer biologische landbouwbedrijven binnen hun grenzen. Hoe kun je dat als lokale overheid stimuleren? Dit boekje van het Interprovinciaal Overleg zocht naar mogelijkheden, vooral in de ruimtelijke ordeningsregels.

Ruimte voor biologische landbouw – Onderzoek naar stimulerende beleidsinstrumenten in de ruimtelijke ordening, Helmer Wieringa en Maria van Boxtel, Uitgeverij Landwerk, ISBN 90 77824 01d 4

Dieren lokken

Hoe nodigen we meer vogels, vlinders, kikkers naar ons huis? Boekje met tips voor tuin, gevel en balkon.

Dieren in de woonomgeving, De bevordering van de huisvesting van niet-huisdieren in de woonomgeving, Michiel Haas, NIBE Publishing, € 12,50, via www.nibe.org, info@nibe.org, of 035 - 6948233